

## ФІЛОСОФСЬКЕ ВЧЕННЯ РЕНЕ ДЕКАРТА

Швед С.А., гр. МО-19

Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. **Варипасв О.М.**

Харківський державний університет харчування та торгівлі

Рене Декарт (1596-1650 рр.) – один з найвизначніших представників філософії XVII ст. Основні філософські ідеї відображені в працях „Міркування про метод”, „Роздуми про першу філософію”, „Першооснови філософії” та ін.

Рене Декарт визнавав існування Бога як творця двох самостійних співіснуючих субстанцій – матерії (протяжності) і розуму. Більшість науковотворчої діяльності присвячена вивченню „Книги природи”. Співставляючи значення почуття і розуму в пізнанні, віддає перевагу розуму, тобто виступає як раціоналіст. Мислення, за Рене Декартом, атрибут людини, його сутнісна характеристика, критерій існування людини як розумної істоти. „Я мислю, отже я існую”, – проголошує філософ. Людина мисляча – це втілення двох субстанцій – Матерії (тіло) і Духу (розум) – головний предмет пізнання. Пізнаючи себе, людина пізнає весь світ.

У праці „Першооснови філософії” Рене Декарт розглядає предмет і завдання філософії. Філософія – це мудрість, досконале знання всього того, що може пізнати людина. Оволодіння знанням і є філософствування, тобто дослідження перших причин або першооснов. Такими першоосновами є, по-перше, визнання існування суб'єктом самого себе; по-друге, визнання існування Бога як першопричини всіх речей; по-третє, визнання існування двох субстанцій – тілесної (матерія) і духовної (розум); по-четверте, визнання існування знання в розумі, що передує досвіду – так званих вічних істин (наприклад, „ніщо не виникає з нічого” та ін.), нарешті, по-п'яте, критичне ставлення до існуючої спадщини – радикальний перегляд існуючих у науці понять („піддавай усе сумніву”) на основі критерію їх ясності і виразності для розуму.

Головним завданням філософії Рене Декарт вважає вироблення наукового методу мислення і пізнання світу людиною, порівнює метод зі світильником, що допомагає знайти правильний шлях людині, яка рухається у темряві. Мало мати добрий розум, головне – добре його застосовувати.

Рене Декарт також виробив певні правила моралі, визначив життєві цінності, що стали органічним елементом методу правильно спрямовувати свій розум.